

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2116/2022
10.03.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужила млдб. АА и ББ, обе из ..., које заступа законски заступник мајка ВВ, чији је пуномоћник Ненад Аврамов, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Тамара Немчев Џинић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж2 51/21 од 20.10.2021. године, на седници одржаној 10.03.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Новом Саду Гж2 51/21 од 20.10.2021. године и решење Основног суда у Новом Саду П2 286/21 од 05.07.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Основног суда у Новом Саду П2 286/21 од 05.07.2021. године, одбачена је тужба тужилаца од 23.02.2021. године.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж2 51/21 од 20.10.2021. године, жалба тужила је одбијена и првостепено решење потврђено.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужиле су изјавиле ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење у смислу члана 408. у вези члана 420. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Према стању у списима предмета, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 97/17 од 14.03.2017. године разведен је брак између ВВ и ГГ и утврђено да ће родитељско право над млдб. АА рођеном ...2013. године и млдб. ББ рођеном ...2015. године родитељи заједнички вршити родитељско право, а да ће пребивалиште малолетне деце бити код мајке. Истом пресудом обавезан је тужени као отац да доприноси издржавању малолетних ћерки у појединачно одређеним износима месечно од дана пресуђења 14.03.2017. године па убудуће. Такође је уређен и лични контакт између оца ГГ и малолетних ћерки АА и ББ, на начин ближе утврђен у изреци ове пресуде.

Код оваквог стања у списима предмета нижестепени судови су одбацили тужбу тужилаца с позивом на одредбе чланова 68. став 2. и члана 75. став 2. Породичног закона закључујући да у конкретном случају нису испуњени услови за измену одлуке о издржавању малолетне деце у смислу члана 164. Породичног закона јер родитељи заједнички врше родитељско право над малолетном децом и одлучују заједнички и споразумно о свим битним питањима, па и о издржавању.

Врховни касациони суд не прихвата овакво становиште нижестепених суда због чега се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 68. Породичног закона прописано је да родитељи имају право и дужност да се старају о детету (став 1.), а да старање о детету обухвата чување, подизање, васпитање, образовање, заступање и издржавање, те управљање и располагање имовином детета (став 2.). Одредбом члана 75. став 2. истог закона прописано је да родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно када не воде заједнички живот ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета, док је одредбом члана 76. Закона прописано да се споразумом о заједничком вршењу родитељског права родитељи детета писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем које мора бити у најбољем интересу детета (став 1), а да је саставни део споразума о заједничком вршењу родитељског права и споразум о томе шта ће се сматрати пребивалиштем детета (став 2).

Из цитираних одредби закона произлази да је споразум родитеља о заједничком вршењу родитељског права, један есенцијални споразум којим се родитељи деце писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички и међусобним споразумевањем и које може бити прихваћено, ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета. Садржина родитељског права није експлицитно прописана, те приликом сачињења оваквог споразума постоје два основна принципа – први, да споразум садржи само начелне одредбе да ће родитељи родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем у најбољем интересу детета и други, где се у споразум уноси велики број конкретних норми, у покушају да се предвиди што већи број могућих ситуација у којима ће се родитељи наћи. Са једне стране, немогуће је предвидети све будуће догађаје које живот са собом носи, док са друге, уколико родитељи имају капацитет да се договарају по питању детета, детаљан споразум није нужан. У конкретном случају, родитељи јесу закључили начелни споразум о заједничком вршењу родитељског права, односно пред првостепеним судом у парници поводом којег је донета правноснажна пресуда о разводу брака, вршењу родитељског права, издржавању деце и одржавању личних контаката, правноснажном пресудом од 14.03.2017. године одређено да ће родитељи заједнички вршити родитељско право, али исто тако су се у том поступку родитељи споразумели (тужени није имао примедбе, нити се томе противио), да се судском одлуком одреди износ којим је тужени дужан да доприноси издржавању малолетне деце на месечном нивоу, као и начин одржавања личних контаката са децом.

Полазећи од наведеног Врховни касациони суд је става да у конкретном случају има места одлучивању о тужби тужила, малолетне деце, за измену висине издржавања због промењених околности јер су се од доношења раније пресуде промениле

околности на страни деце јер су деца пошла у школу, те су се увећали и трошкови живота, а којем увећању се тужени у овом поступку само делимично противио. Родитељи јесу дужни, када заједнички врше родитељско право, а не живе заједно, да се договарају и споразумно одлучују о свим важним питањима који се тичу вршења родитељског права, али пре свега, па и у случају заједничког вршења родитељског права примат има најбољи интерес детета које је врхунско начело којим се руководи како Конвенција о праву детета тако и Породични закон. У Конвенцији о праву детета у члану 3. се наводи да су у свим активностима које се тичу детета од примарног значаја интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, обезбеђујући такву заштиту и бригу која је неопходна за добробит детета, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законских старатеља и других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају с тим циљем све потребне законодавне и административне мере. Породични закон у бројним одредбама помиње најбољи интерес детета прописујући дужност суда и свих других органа који учествују у било ком сегменту остваривања права детета да утврђују најбољи интерес детета и пружају заштиту у складу са најбољим интересом детета. Најбољи интерес детета као правни стандард није изричито формулисан законом, те закључак о постојању најбољег интереса детета и његовог остварења треба да произлази из укупности и околности случаја и правних норми којима се ова област уређује. Суд увек има у виду најбољи интерес детета у свим активностима које се тичу деце, а утврђивање најбољег интереса му омогућава и истражно начело Породичног закона где је одредбом члана 205. прописано да у поступку у вези са породичним односима суд може утврђивати чињенице и када оне нису међу странкама спорне, а може и самостално истраживати чињенице које ниједна странка није изнела.

Код напред изнетог Врховни касациони суд закључује да се не могу прихватити разлози због којих је суд одбио да одлучује о тужби малолетне деце ради измене односно повећања износа издржавања због промењених околности, код изостанка споразума родитеља о томе, а код постојања већ правноснажне пресуде којом је одређен допринос у издржавању и обавезан тужени отац ГГ да доприноси издржавању своје деце у тачно одређеним месечним износима сагласно одредбама члана 67. и 68, 73. и 160. у вези члана 164. Породичног закона.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе изнете у овом решењу те ће након спроведеног поступка донети закониту и правилну одлуку о тужбеном захтеву тужиља за измену издржавања.

Сходно изнетом, на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић